

Education Understand Passion, Enthusiasm, Agility, Dynamics, Ethics. Color, Motivation, Hope, Move which is Late Tomorrow

Fereshte Hedayati^{1*}

1 PhD in Educational Management, Secretary of Allameh Tabatabaei Tonekabon Student Research Center

* **Corresponding author:** PhD in Educational Management, Secretary of Allameh Tabatabaei Tonekabon Student Research Center

Received: 2019-12-15

Accepted: 2020-04-27

Abstract

Today, turning schools into a healthy, agile, dynamic and exciting place that that teach passion, being alive, loving, being together, forgiving, being kind, acting ... is one of the biggest challenges for educators. Vitality, mobility, dynamism, agility ... are characteristics of today's generation. Weakness is great pest and it is a huge obstacle to the growth of the young generation's creativity. According to generational classification theory, the majority of today's generation of students is the generational class z. It seems that this generation's norms, beliefs and characteristics will need to be addressed in order to adopt educational approaches tailored to their characteristics. Educational planning in developed countries due to the characteristics of this generation has the following perspective: "To teach students the passion to live." So tomorrow's school is one that will meet the needs of this generation and teach them the passion to learn and live. And on the other hand, educate literate students according to the new definition of UNESCO.

Keywords: Enthusiasm, Generation Z, Tomorrow School, Experience, Solution

آموزش و پرورش شور، شوق، چالاکي، پویایی، اخلاق، رنگ، انگیزه، امید، حرکت را دریاب که فردا دیر است

فرشته هدایتی^{۱*}

^۱ دکترای مدیریت آموزشی، دبیر پژوهشسرای دانش آموزی علامه طباطبایی تنکابن
* نویسنده مسئول: دکترای مدیریت آموزشی، دبیر پژوهشسرای دانش آموزی علامه طباطبایی تنکابن

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۲/۰۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۹/۲۴

چکیده

امروزه تبدیل مدارس به یک مکان سالم، زنده، چالاک، پویا و مهیج که شور و شوق، زنده بودن، دوست داشتن، باهم بودن، بخشیدن، مهربان بودن، عامل بودن ... را بیاموزد؛ یکی از بزرگترین چالش های مربیان محسوب می شود. نشاط، تحرک، پویایی، چالاکي ... از ویژگی های نسل امروز است و موافق مقتضیات فطری اوست، خمودگی، سستی، انزوا، بی تحرکی .. آفت بزرگ و مانع عظیم رشد و شکوفایی خلاقیت نسل جوان می باشد. مطابق تئوری طبقه بندی نسل ها، امروزه اکثریت طبقه نسلی دانش آموزی و دانشجویی را طبقه نسلی Z تشکیل می دهد. به نظر می رسد، که توجه به هنجارها، باورها و ویژگی های این نسل برای اتخاذ رویکردهای آموزشی متناسب با ویژگی های آنان ضرورت خواهد داشت. برنامه ریزی های آموزشی نظام های آموزش و پرورش در کشورهای توسعه یافته با توجه به خصوصیات این نسل؛ این دیدگاه را سرلوحه خود قرار داده اند: "شوق زندگی کردن را به دانش آموزان بیاموزیم". لذا مدرسه فردا، مدرسه ای است که از یک طرف پاسخگوی الزامات این نسل باشد و شوق آموختن و زندگی کردن را بیاموزد و از طرفی دانش آموزانی باسواد مطابق تعریف جدید یونسکو تربیت نماید. شخصی با سواد تلقی می شود که بتواند با استفاده از خواننده ها و آموخته های خود، تغییری در زندگی خود ایجاد کند.... این مقاله ابتدا مروری بر مطالعات گذشته و حال، و ارائه راهکارهایی برای آینده خواهد پرداخت.

واژگان کلیدی: شور و شوق، نسل Z، مدرسه فردا، تجربه، راهکار

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو در علوم تربیتی محفوظ است.

۱- مقدمه

خود یاری رساند. البته آموزش تنها پاسخ و داروی همه دردها نیست. اما بدون آموزش هم پاسخی نخواهیم داشت [۱]. مدارس در صورتی خواهند توانست وظیفه خطیری را که به دوش آنهاست به نحو احسن انجام دهند که سازمان های سالم و پویایی باشند [۲]. سلامتی و پویایی، حرکت در مسیر تکامل است و آدمی به عنوان موجودی با احساس بی نهایت، اگر در مسیر تکامل قرار بگیرد، احساس نشاط، آرامش و هماهنگی خواهد

عدم اطمینان یکی از وجوه جامعه عصر حاضر است و احتمالاً به همین شکل هم باقی خواهد ماند. آموزش و پرورش^۱، سرمایه نسل امروز و آینده ما است. سرمایه ای که از طریق آن می توان کیفیت و سلامت^۲ زندگی را بهبود بخشید و به جامعه ای پیشرفته تر و سالم تر دست یافت. آموزش می تواند ما را برای تغییر مهیا کند یا می تواند ما را برای تصمیم گیری درباره آینده

یادگیری راحت، تغییر فضا با حالت های مختلف نور؛ تنظیمات و الگوهای مختلف ی را برای چیدمان صندلی ها، ایجاد فضاهای لذت بخش و شاد و سرگرم کننده، استفاده از فضای بیرون از کلاس برای تدریس ... را می توان از ویژگی های پارادایم فضاهای یادگیری جدید نام برد [۱۱]. در گذشته به نظر می رسید که وظیفه آموزش و پرورش تولید عده ای فارغ التحصیل است که تنها بتوانند امرار معاش کنند، اما چنین می نماید که در قرن جدید برنامه ریزی های آموزشی نظام های آموزش و پرورش این مرحله را پشت سر گذاشته و سرلوحه تعلیم و تربیت در یک جمله خلاصه شده است؛ « شوق زندگی کردن را به دانش آموزان بیاموزیم » [۷]. بر این اساس به دنبال نیازهای زندگی امروز ناشی از دگرگونی های سریع اجتماعی؛ پاسخ به نیازهای نسل جدید در سیستم آموزش مدرسه ای، به عبارتی چشم انداز مدرسه فردا، راهکارهایی را برای ظهور و بروز شوق آموختن و زندگی کردن، امروز می طلبد. این مقاله ابتدا مروری بر مطالعات گذشته و حال، و ارائه راهکارهایی برای آینده خواهد پرداخت.

مروری بر مطالعات

اگر مغز محیط درونی یادگیری برای یک دانش آموز محسوب شود، مدرسه را می توان محیط بیرونی یادگیری در نظر گرفت که به همان اندازه تاثیرگذار خواهد بود. امروزه تبدیل مدارس به یک مکان سالم، زنده، پویا و مهیج یکی از بزرگترین چالش های مربیان محسوب می شود [۴]. بر این اساس مطالعه ای را با هدف شناسایی عوامل ایجاد مدرسه سالم توسط اینجانب در سال ۱۳۹۵ صورت گرفت. بدین ترتیب ۶۹ سند، کتاب، تحقیق و مدارک مرتبط و همچنین ۱۵ مصاحبه جهت شناسایی عوامل پویایی و سلامت مدارس مورد استفاده قرار گرفتند. بررسی ادبیات موجود نشان داد که ارائه محیط های مراقبتی و حمایتی از سوی معلمان در یک کلاس و مدرسه و ایجاد فرصت هایی برای مشارکت دانش آموزان باعث افزایش رفاه اجتماعی و عاطفی دانش آموزان می گردد. شیوه عملکرد معلم و ویژگی های او و محیطی که معلم در کلاس درس ایجاد می کند، بسیار مهم خواهد بود. ویژگی هایی نظیر صلاحیت های حرفه ای، اعتقادات آنان در برابر دانش آموزان، انگیزه، زمان انجام بالای وظایف، تدریس تعاملی، آموزش فردی؛ انگیزه و اشتیاق به کار؛ قدرت بیان؛ توانایی ارتباط با دانش آموزان؛ انعطاف پذیری؛ احساس مسئولیت؛ شوخ طبعی؛ احترام به دانش آموزان؛ عشق به یادگیری؛ صمیمیت، گرم و قابل دسترس بودن؛ ایجاد احساس امنیت درونی؛ خوش آمدگویی به دانش آموزان؛ تلاش

کرد [۳]. اگر مغز محیط درونی یادگیری برای یک دانش آموز محسوب شود، مدرسه را می توان محیط بیرونی یادگیری در نظر گرفت که به همان اندازه تاثیرگذار خواهد بود. امروزه تبدیل مدارس به یک مکان سالم، زنده، پویا و مهیج یکی از بزرگترین چالش های مربیان محسوب می شود [۴]. مدرسه سالم مکانی است که فرصت هایی برای ارتقاء سلامتی فراهم نموده [۵] و شادابی، نشاط، سلامتی به آمادگی کودکان برای یادگیری کمک می کند [۶]. نشاط، تحرک، پویایی، شادابی از ویژگی های نسل امروز است و موافق طبع و مقتضیات فطری اوست، خوددگی، سستی، انزوا، بی تحرکی، غمناکی، پژمردگی، آفت بزرگ و مانع عظیم رشد و شکوفایی و خلاقیت و کارآمدی نسل جوان می باشد [۷]. یک نسل عبارتند از همه افراد موجود در یک گروه یا یک کشور که از گروه سنی مشابهی برخوردار هستند؛ به ویژه زمانی که این افراد از نگرش ها و تجربیات مشابهی برخوردار باشند. یک نسل نشان دهنده یک دوره زمانی است که کودکی رشد کنند، بالغ شود و خود دارای فرزند شود [۸]. پالیکا^۳ (۲۰۱۶) نیز معتقد است که نسل می تواند به عنوان گروهی از افراد تعریف شود که مجموعه ارزش های متفاوتی دارند زیرا آنها رخدادهای و تجربیات خاصی از دوره زمانی را تسهیم می نمایند [۹]. آشنایی با هنجارها، باورها، ویژگی ها، صفات اخلاقی و رفتاری نسل های مختلف، به ما کمک می کند تا نسبت به خود و نحوه تعامل با دیگران شناخت بهتری داشته باشیم. نسل های متفاوت دارای رویکردها و ویژگی های متفاوتی هستند؛ این تفاوت های نسلی فراگیران سبک های یادگیری و استراتژی های آموزشی مختلفی را می طلبد.

نکاتی در مورد هر کدام از نسل های فرهنگی اخیر نشان می دهد که امروزه در سیستم های آموزشی با نسل Z مواجه اند. نسل Z گروه هایی هستند که بین سال های ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۰ متولد شده اند؛ برای جلب توجه همگانی آماده اند و بسیاری از آنها در حال ورود به دنیای نیروی کار می باشند. میزان هزینه مصرفی آنها ۴۴ میلیارد است که هر روز افزایش می یابد. نسل Z نسلی که با تکنولوژی متولد شده است و شبکه های اجتماعی، اینترنت، گوشی هوشمند، فضای مجازی ... مسائلی هستند که بدون آنها زندگی برایشان معنی ندارد [۱۰]. بر این اساس است که در قرن ۲۱ فضاهای یادگیری قدیمی به چالش کشیده شده اند. و این ایده که دانش آموزان باید در میز کار ردیف نشسته باشند، به سرعت منسوخ شده است. تکنولوژی و محیط کار مشارکتی طراحی فضاهای یادگیری را تغییر داده اند. تغییرات در فضای فیزیکی تعامل دانش آموز را توسعه می بخشد و ابتکار و خلاقیت را تشویق می کند. فضاهای فیزیکی مرکزی برای ایجاد یک الگوی جدید یادگیری هستند. فضاهای

است که اهمیت برابری به رهبری و مدیریت داده شود. بازی و تعامل با دوستان در حیاط مدرسه؛ مراسم صبحگاه؛ اوقات فراغت؛ سفر به مکان های خارج از مدرسه... به عبارتی تدبیر مدیریت برای برنامه های رفاهی دانش آموزان نیز یک عامل برای پویایی شناسایی گردید. تحقیقات نشان دادند که مشخصات دموگرافیک نظیر مدارس شهری، روستایی؛ مدارس کوچک یا بزرگ؛ شرایط اقتصادی، اجتماعی؛ جنسیت مدیر مدرسه؛ نوع مدرسه؛ موقعیت جغرافیایی؛ ... بر پویایی و سلامتی مدرسه تاثیرگذار است. مثلا در یک مدرسه کوچکتر صمیمیت و حس اجتماعی قوی تری وجود دارد و مدارس کوچکتر بهتر می توانند مسایل خود را حل نمایند. فرهنگ مدرسه، نیز تاثیر مثبت و معنی داری بر بهبود پیشرفت تحصیلی دارد. جریانی ضمنی از نرم ها، ارزش ها، باورها، آیین ها، که در طول زمان ساخته شده اند. توجه به فرهنگ مهم ترین اقدام اساسی است که یک مدیر- رهبر می تواند انجام دهد. اثر مدیریت روی یادگیری غیر مستقیم و از روی جو و فرهنگ می باشد؛ در واقع مدیران از طریق تعاملات خود با دیگران، موقعیت و عوامل سازمانی و فرهنگی داری اثر غیر مستقیمی بر یادگیری هستند. همچنین فرهنگ مدرسه، محیط اجتماعی روانی را توسط روابط صحیح و درست بین کادر حرفه ای، معلمان، دانش آموزان و والدین تحت تاثیر قرار می دهد. توجه به فرهنگ مهمان نوازانه در مدرسه؛ ترویج فرهنگ مشارکتی؛ فرهنگ های مثبت و حرفه ای... مد نظر بوده است. بر این اساس می توان نتیجه گرفت که آموزش و پرورش عامل اساسی بهبود کیفیت و سلامت زندگی با تغییرات بی امانی درگیر است. عوامل بسیاری که شاید نتوان کمیته برای آن متصور شد: وضعیت دریافت حقوقی و سیستم پاداش؛ جلب اعتماد و تفکر باز و استقبال از تفاوت ها؛ تعمیر و نگهداری شرایط فیزیکی؛ ژست خوش آمدگویی به دانش آموزان؛ ترویج نوشتنی ها و مواد غذایی سالم؛ زمان مناسب برای زنگ های تفریح؛ وقت کافی برای صبحانه؛ سفرها، اردوها، رویدادهای فرهنگی؛ فعالیت های فیزیکی؛ مشارکت جامعه محلی؛ پاکیزگی و نظافت؛ طراحی کلاس با توجه به نوع تدریس؛ کف فروش کلاس؛ کیفیت برنامه های درسی و تمرکز بر روی محتوای علمی؛ اهداف یادگیری شفاف؛ جلوگیری از تنبیه بدنی، قلدری، آزار و اذیت و خشونت؛ مدل سازی رفتارهای محترمانه در مدرسه؛ قابل رویت بودن در طول روز؛ گوش کردن فعال؛ به اشتراک گذاشتن شکست ها و موفقیت ها؛ دانش آموزان رهبر؛ غنی سازی فرصت ها... [۱۲].

مروری بر تجربیات صورت گرفته است. جامعه علمی زنده و پویا، جامعه ای است که عناصر شادی آفرین در آن فراوان باشد و در برنامه ریزی آموزشی نظام های مختلف

برای ارائه آموزش با کیفیت ... و حفظ سایر زمینه های حرفه ای توسط معلم یکی از عوامل مهم به شمار می رود.

در ادامه بررسی ها شرایط ساختاری فضا و مکان مانند سازه دستشویی؛ معماری، طراحی؛ چیدمان؛ حیاط مدرسه؛ ساختمان مدرسه و مناطق اطراف آن؛ عوامل بیولوژیکی یا شیمیایی؛ شرایط فیزیکی مانند سر و صدا و روشنایی؛ نظافت و تمیزی محیط؛ فضاهای رنگارنگ و شاد؛ دوستانه، باز و وسیع؛ همراه با گل و گیاه، درخت و امکانات بازی؛ مبلمان متحرک؛ فضاهای طراحی شده برای جشن؛ حفاظت در برابر خطرات فیزیکی؛ خشونت و حفاظت در برابر آلودگی ها؛ تغذیه خوب، فعالیت های جسمی مناسب ... به طور کلی رعایت مولفه های محیط فیزیکی پویا و سالم نیز یکی دیگر از عوامل مهم شناسایی شد. احساس نزدیکی به مدرسه؛ احساسات مثبت دانش آموزان از امنیت و ارتباطشان با مدرسه؛ باور دانش آموزان به برخورد منصفانه معلم با آنها؛ راحتی دانش آموزان در طرح سوال، اظهار نظر کردن، پیوستن به گروه؛ جو مثبت و حاکی از احترام... به عبارتی محیط روانی اجتماعی سالم نیز یکی دیگر از عوامل محسوب می شود. مدیریت با کیفیت؛ مدیران مدارس مسئولیت کلی برای محیط فیزیکی و روانی اجتماعی را بر عهده دارند. البته ایجاد و حفظ یک محیط سالم، احتیاج به تعهد هر شخصی دارد، اما همچنان غالب نتایج پژوهش های موجود مدیران را مسئول ساختن سازمان های سالم در مدارس نشان می دهند. کودکان به طور مداوم با محیط فیزیکی خود ارتباط دارند؛ کیفیت محیط فیزیکی یا به عبارتی راحتی معلم و دانش آموز مهم ترین جنبه نشان داده شده است. اگر دانش آموزان راحت باشند، یادگیری بسیار آسان تر می شود. محیط فیزیکی تمیز و مرتب و شرایطی که به کاهش استرس، راحتی، دما، مدیریت سر و صدا توجه شود و شرایط تبدیل شدن کلاس درس به مکان بهتر یادگیری مانند نورپردازی، انعطاف پذیری در میزهای کار بهینه سازی جریان اطلاعات را به همراه خواهد داشت، و بر رفتارهای اجتماعی دانش آموزان اثرات مثبت دارد. همچنین توسعه مشارکت؛ توجه به تراکم دانش آموزشی در کلاس؛ تدارک نیازهای اولیه؛ تهیه و تدارک ویژگی های زیبایی؛ به فناوری و تکنولوژی روز؛ به خدمات مشاوره ای؛ توجه به روابط خانه-مدرسه؛ توانایی برای ایجاد یک فرهنگ مثبت؛ ارائه چشم انداز؛ توسعه حرفه ای معلمان؛ ارائه شواهدی برای رفتارهای محترمانه... را می توان از نقش بسیار حیاتی مدیر مدرسه در ساختن مدارس سالم و پویا دانست. در موفقیت سازمان های آموزشی مدیریت و رهبری نقش مهمی دارند. و رویکرد دو قطبی دیدن رهبری و مدیریت را باید کنار گذاشت و رویکردی تلفیقی را مد نظر قرار داد. اگر بخواهیم که مدارس و آموزشگاه ها اثربخش عمل کنند؛ لازم

- راهکار تغییر چیدمان دو کلاس درس با کمک همکاران و والدین گرامی

آن، راهکارهایی جهت شادابی و نشاط دانش‌آموزان طراحی و تنظیم گردد. پس باید معتقد باشیم که درحقیقت رشد پایدار ما در گرو شادی پایدار است. معلمین باید توان خوشایند کردن، سالم‌تر کردن و بارورتر کردن محیط‌های آموزشی را کسب کنند [۷]. بر اساس مطالعات صورت گرفته در این زمینه بر آن شدم تا برخی از این راهکارهای برقراری شادی، نشاط و پویایی را در مدارس با توجه به شرایط موجود عملیاتی نمایم. لذا مدرسی که مدیران محترم آنها با اجرایی شدن طرح‌های پیشنهادی موافق بودند، در نظر گرفته شدند و طرح‌ها در این مدارس به ترتیب زیر عملیاتی گردید:

- راهکار اجرایی شدن صبحانه سالم در مدارس روستایی

- راهکار زیبا سازی حیاط مدرسه ۱

- راهکار ایجاد گلخانه با مواد دورریختنی و سایر لوازم مورد

نیاز

- راهکار زیباسازی حیاط مدرسه ۲

- راهکار پویاسازی حیاط

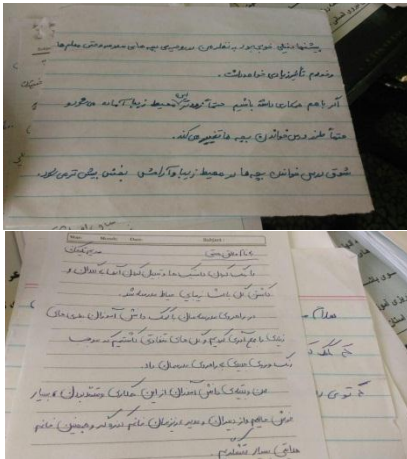

- راهکار زیباسازی داخل راهرو

- راهکار اتاق مطالعه با تم های دوست داشتنی

- بازخوردهای دانش آموزان...

- راهکار جشن های رنگی، ورزشی، هنری، فرهنگی ...

راهکارهایی برای آینده...

در سال های اخیر شاهد تغییرات سریع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، ... و پیشرفت های خارق العاده در دنیای آموزش اعم از رویکردها، ... تا ابزار ها ... و متدها و روش ها ... هستیم. لذا نیازمند به بروزرسانی الزامات و امکانات آموزشی برای نسل جدید خواهیم بود. برای حرکت در مسیر مدرسه فردا باید سواد آموزشی خود را به تعریف جدید یونسکو نزدیک نماییم. در تعریف جدید یونسکو از سواد، توانایی ایجاد تغییر، ملاک با سوادی قرار گرفته است؛ یعنی علم با عمل معنا می شود. شخصی با سواد تلقی می شود که بتواند با استفاده از خواننده ها و آموخته های خود، تغییری در زندگی خود ایجاد کند. ... شاید بتوان از میان تعداد بیشمار راهکار برای مدرسه فردا به چند راهکار زیر نیز اشاره نمود:

- راهکار باغ سبزی یا آموزش قلب سبز:

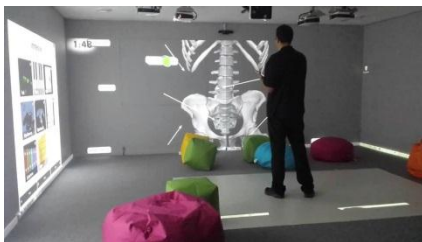
کاهش یافته است و دلیل دیگر آن که دانش‌آموزان، بیش از شش ساعت را در فضای بسته می‌باشند. پروژه کلاس درس در فضای باز، بر اساس این باور تاسیس شد که توانایی مقابله با این چالش‌ها را از طریق ارائه تجارب غنی و جذاب یادگیری در فضای باز دارد. تجربیات، شواهد و تحقیقات در زمینه رشد و توسعه کودکان نشان داده است که همه کودکان به زمان و بهره‌مندی بیشتری از فضای باز دارند؛ زیرا برای سلامتی، عزت نفس و موفقیت‌های آتی در مدارس حیاتی به نظر می‌رسد.

راهکار کلاس درس الهام بخش: یادگیری به روش غوطه‌وری محیط یادگیری الهام بخش، جذاب، غوطه‌وری، همه‌جانبه ... شرایط یادگیری هستند که با استفاده از تکنیک‌های مختلف و ابزارهای نرم افزاری از جمله یادگیری مبتنی بر بازی، یادگیری مبتنی بر محیط شبیه‌سازی شده، و دنیای مجازی سه بعدی ساخته می‌شود. در دنیایی که بچه‌ها بیشتر با گوشی‌های هوشمند نسبت به اسباب بازی‌های واقعی، بازی می‌کنند؛ نشستن در کلاس درس ممکن است کمی نامناسب به نظر برسد. ممکن است چنین به نظر برسد که به دلیل استفاده از روش‌های قدیمی از آموزش جدا شده‌اند. برای حفظ و درگیرکردن ذهن فراگیران به صورت فعال، می‌توان از محیط‌های یادگیری الهام بخش و شبیه‌سازی شده استفاده نمود. همان‌طور که نامش پیداست، یک محیط یادگیری جذاب و شبیه‌سازی شده، اجازه می‌دهد که فراگیران و دانش‌آموزان در محیطی تعاملی و دیجیتالی درگیر شوند. محیط یادگیری الهام بخش، جذاب، غوطه‌وری، همه‌جانبه ... شرایط یادگیری هستند که با استفاده از تکنیک‌های مختلف و ابزارهای نرم افزاری از جمله یادگیری مبتنی بر بازی، یادگیری مبتنی بر محیط شبیه‌سازی شده، و دنیای مجازی سه بعدی ساخته می‌شود.

باغ مدرسه یک راه فوق‌العاده برای استفاده از حیاط مدرسه به عنوان یک کلاس درس محسوب می‌شود، به طوری که دانش‌آموزان را مجدداً آنها را با جهان طبیعت و منبع واقعی مواد غذایی‌شان پیوند می‌دهد؛ همچنین به آنها مفاهیم و مهارت‌های ارزشمند کشاورزی و باغبانی را می‌آموزند؛ که البته با دروسی مانند ریاضی، علوم، هنر، بهداشت و سلامت و تربیت بدنی ترکیب شده‌اند. باغ مدرسه یک ابزار عالی برای یادگیری تجربی و برای آموزش تغذیه می‌باشد. دانش‌آموزان آنچه را که می‌کارند؛ می‌توانند در آینده مورد استفاده قرار دهند.

- راهکار کلاس صحرایی

پروژه کلاس درس در فضای باز (OCP)^۴؛ جهت افزایش کمیت؛ کیفیت و بهره‌مندی از کسب تجربه در فضای باز برای کودکان و ارائه برنامه‌های آموزشی در نظر گرفته شده است. امروزه سلامت و خوشی، آموزش، توسعه کودکان به خطر افتاده است. مشارکت جوانان در فضای باز به دلیل پیشرفت تکنولوژی

نتیجه گیری

آنچه مشخص است آن است که تعریف مدرسه در دنیای توسعه یافته تغییر پیدا کرده است. مدرسه دیگر مکانی محسوب نمی شود که علوم، ریاضیات و خواندن و نوشتن به کودکان بیاموزد. بلکه مکانی است که بتواند خدمات رفاهی نیز به کودکان اعم از بازی، تغذیه سالم، موسیقی، فعالیت های بدنی، کشاورزی، فضای یادگیری راحت که احساس راحتی خانه را تداعی کند، نورپردازی، چیدمان های صندلی راحت، ... ارائه کند تا با ایجاد فضاهای لذت بخش، لذت یادگیری را احیاء کنیم! بررسی رویکردهای نوین آموزشی در دنیا نشان می دهد که چهره آموزش در کشورهای توسعه یافته تغییر پیدا کرده است. بررسی این نوع مدارس مانند بدون دیوار، مدارس اکوسیستمی، مدارس سبز، مدارس جنگل و مدارس کشاورزی، ... نشان می دهد که مدرسه به عنوان یک سیستم اجتماعی بسیار حساس همواره نیاز به پویایی و به روز رسانی دارد. البته این امر نیاز آن دارد که موضوع آموزش به عنوان پدیده جهانی نگاه کنیم و مستلزم اختصاص دادن منابع مالی مناسب است تا مدارس بتوانند خود را با به خدمت گرفتن مشاوران به روز رسانی نمایند. البته با توجه به آنکه بنده با امر آموزش در مدارس هر سه مقطع و تدریس برای دانش آموزان و معلمان و مجری طرح های صبحانه سلامت در مدارس، مجری طرح گلخانه، مجری طرح باغ مدرسه^۵، تغییر چیدمان کلاس درس بوده ام، بازخوردهای فراوانی را دریافت نموده ام. بازخوردهای دریافتی از همکاران و دانش آموزان نشان می دهد که ما به لحاظ ارائه علوم و دانش محض بر ارائه خدمات رفاهی برتری داریم و بین وضع موجود و وضع مطلوب فاصله زیادی وجود دارد [۱۲] سلامتی در واقع رفاه مطلوب و بهینه ای است که به کیفیت زندگی کمک می کند. سلامتی فراتر از فقدان بیماری و ناخوشی است. هر چند که

راهکار تجهیز زمین بازی

تحقیقات نشان می دهد که سرمایه گذاری برای زمین بازی کودکان و نوجوانان باعث بهبود رفتار، ارتقاء سطح فعالیت های بدنی؛ افزایش قدرت عضلانی و استقامت؛ افزایش اعتماد به نفس اعتماد؛ افزایش تمرکز، دریافت و درک؛ افزایش تعادل و انعطاف پذیری... و ایجاد نگرش مثبت به یادگیری در آنان می شود.

راهکار استفاده از بوی خوش

شواهدی وجود دارد که نشان می دهد استفاده از عطرها، می تواند به بهبود محیط یادگیری و همچنین فرایند یادگیری کمک نماید. بر این اساس در این زمینه پژوهش هایی با توجه به رایحه های خوش و ناخوش مختلفی چون اسطوخودوس، رزماری، یاس، رز، .. تخم مرغ فاسد ... صورت گرفته است. نتایج نشان دادند که اگر فرایند یادگیری دانش آموزی در یک اتاقی با عطر رزماری یا اسطوخودوس صورت بپذیرد، در صورت بروز دوباره این رایحه و احساس آن او اطلاعات بیشتری را به خاطر خواهد آورد. دانشمندان آلمانی نیز متوجه شدند که عطر و بوی گل های رز، منجر می شود که افراد رویاهای خوش و دلپذیری داشته باشند؛ در حالی که بوی تخم مرغ فاسد برعکس عمل خواهد کرد. حضور گل یاس در محیط، توانایی حل مشکل افراد را ارتقاء می بخشد؛ در حالی که نعنای و دارچین فعالیت حافظه و توانایی تمرکز را افزایش می دهد. لذا توصیه می گردد که در محیط های آموزشی می توان جهت بهبود فرایند یادگیری از رایحه های خوش طبیعی استفاده نمود [۱۳].

- Environments. Unpublished Rport of GENYOUthe Foundation. 2013.
- [6] Hants web What is a Healthy School. Available at: www3.hants.gov.uk. <http://www.innovatemychool.com/ideas/what-is-immersive-learning-and-how-can-it-benefit-your-school>. 2013.
- [7] Niaz Azari K. Investigating the effect of vitality and vitality on the academic achievement of high school students in Sari. *Journal of Educational Planning Studies*, 2012;2(3),35-57. [Persian]
- [8] Collinsdictionary. Definition of generation <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/generation>. <http://www.greenhearted.org/school-gardens.html>. 2019.
- [9] Kheirandish M, Bakhshandeh S, Shabani I. Transcendental analysis of differences in work values in different generations of manpower. *Organizational Behavior Studies*, 2018;7 (2), 67-92. [Persian]
- [10] Oxford Royale Academy. 7 Unique Characteristics of Generation Z. <https://www.oxford-royale.com/articles/7-unique-characteristics-generation-z>. 2018.
- [11] Clifford M. . Learning Environment: 20 Things Educators Need to Know about Learning Spaces, <http://www.opencolleges.edu.au>. 2012.
- [12] Hedayati F. Design, test and evaluate a healthy school model with an emphasis on organizational health. Unpublished doctoral dissertation, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabatabai University. 2016. [Persian]
- [13] Hedayati F, Hosseinzadeh N. Investigating the effect of strength of odors and odors on learning. *Journal of Management Engineering*, 2018;73, 38-42. [Persian]
- [14] Corbin C, Gregory W, Corbin W, Karen W. *Concepts of Fitness and Wellness: A Comprehensive Lifestyle Approach*. New York : McGraw-Hill College. 2010

فراغت از بیماری نیز برای سلامتی بسیار مهم است. سلامتی مفهومی چند بعدی است. ابعاد سلامتی عبارتند از: سلامتی روانی عاطفی^۶، فکری عقلانی^۷، جسمی^۸، اجتماعی^۹ و معنوی^{۱۰} [۱۴]. لذا توجه به تمام ابعاد سلامت، شادابی و نشاط دانش آموزان زمینه های باروری خرد و اندیشه و پیشرفت تحصیلی را فراهم می آورد. با توجه به رابطه بین سلامت، شادی و نشاط با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، پیشنهاد میشود مدیران مدارس زمینه های لازم را برای فعالیت های ورزشی و تقویت روحیه، تغذیه سالم و سایر برنامه های مرتبط ... به منظور افزایش سلامت روان و افزایش شادی در میان نوجوان و جوانان، فراهم آورند تا در کنار آن، موجبات پیشرفت تحصیلی و موفقیت درسی دانش آموزان هم به وجود آید. این دانش آموزان در آینده پیام آور صلح، و دوستی برای جهان هستی خواهند بود.

واژه نامه

1. Education	آموزش و پرورش
2. Healthy	سلامت
3. Palicka	پالیکا
4. outdoor classroom project	درس در فضای باز
5. School garden	باغ مدرسه
6. Mental Emotional	سلامتی روانی عاطفی
7. Intellectual	فکری عقلانی
8. Physical	جسمی
9. Social	اجتماعی
10. Spritual	معنوی

فهرست منابع

- [1] UNESCO. Education for the 21st century in the Asia-Pacific region. Translators Group (Supervisor: Ali Raouf). Education Research Institute. 1999. [Persian]
- [2] Jahed HA. Organizational Health, *Tadbir Monthly*, 2005; 159, 16-21. [Persian]
- [3] Hosseini A. Preliminary study of the principles of Islamic psychology. Mashhad: Ferdowsi University. 1985. [Persian]
- [4] Hoy WK, Tarter CJ, Kottkamp RB. *Open schools, healthy schools: Measuring organizational climate*: Corwin Press. 1991.
- [5] American school Health Association *TheWellnessImpact: Enhancing Academic Success through Healthy School*